

რედაქცია

მოღონის (აბას-აბატის) მედნე, შორანოვის სახლებში.

ხელის-მოწერა

რედაქციაში სტ. მელოქივილის სტამბაში. ძალაქს ვარეშე მცხოვრებთათვის: Въ Типографіи. Въ редакцію газеты „Дროება“.

გაზეთის ფასი

წელიწადში — 8 მან., ნახევარ წელიწადში — 4 მან. და 50 კაპ., თვეში — 1 მან. ცალკე ნომერი — ერთი შაური.

განცხადება

მიიღება ქართული, რუსული, სომხური და სხვა ენის ცუხულს ენებზე.

განცხადების ფასი

დიდი ასოებით, ასოზე — 1 კაპ., მცირე ასოებით, სტრიქონზე — 8 კაპ., ციცილოთი, სტრიქონზე — 1 კაპ., პეტიტით — 4 კაპ.

მუ საჭიროება მოითხოვს, რედაქცია გაასწავლოს და შეამოკლებს გამოგზავნილ სტატიებს. დაუბეჭდელი სტატია ავტორს არ დაუბრუნდება.

დროება

გამოდის კვირარაობით, ოთხშაბათობით და პარასკეობით

გადიერი დღეების გამო, შემდეგი (43) ნომერი „დროებისა“ მომავალი კვირის პარასკეობამდე ვერ გამოვა.

საქართველო

ქართული

სალიტერატურო საღამო.

აპრილის 4-ს, პარასკევს, პირველი ქართული სალიტერატურო და მუსიკალური საღამო იყო აქაურს საზოგადოებრივი თეატრში.

არცერთს ქართულ წარმოდგენას, არცერთ სხვა რომელსამე თავის შესაქცევარს დროს გატარებას არ მოუხდენია ჩვენში არასოდეს ისეთი კარგი, ისეთი სასიამოვნო შთაბეჭდილება, როგორც ამ სალიტერატურო საღამოს.

არ მოეცემა აქ — თუ ვინ როგორ წაიკითხა და ან ვის რა წერილი ნაკლულეფანება გამოაჩნდა. საზოგადოებრივად ესტეკათ, და ამხედ ყველა დამსწრენი დაგვეთანხმებინ, რომ ყველამ, ვინც კი ამ საღამოს ჰკითხულობდა, ძალიან კარგად აასრულა თავიანთი მოვალეობა, ყველამ კარგად წაიკითხა; ერთი წამით-ხველი არ გამოსულა ისე სცენაზე, რომ პუბლიკას ორჯულ-სამჯურ არ გამოეთხოვოს და, აფიშაში დანიშნულს გარდა, სხვა რამე არ წაეკითხინებინათ.

მთელს საღამო მეტის-მეტის აჩქარებით იყო გამართული, თუმცა აფიშებში მხოლოდ ხუთშაბათით ხელმოწერა და ახლაც ურომობს; რომ ქართული ლიტერატურა სრულყოფილი იყოს, მაგრამ თეატრში მაინც იმდენი ხალხი იყო, რომ ცარიელი ადგილი ბევრი არ დარჩენილა. და ვინც დააკლდა ამ საღამოს, დარწმუნებული ვართ, ბევრს იხანებს.

ამ პირველმა სალიტერატურო საღამომ უნდა გავგაზიანოვო. საზოგადოება დიდად კმაყოფილი დარჩა; ყველას მოეწონა ეს ახალი დროს-გასატარებელი საშუალება.

დარწმუნებით შეგვიძლიან ვთქვათ, რომ, ყოველ ორ კვირაში ერთხელ მაინც რომ გაიმართებოდეს ამგვარი საღამოები, ქართველი საზოგადოება მუდამ დიდს სიამოვნებითა და ხალხისით იცლის. ივლის მით უფრო, რომ ეს საზოგადოება ჩვენს დედაქალაქში თითქმის სრულიად მოკლებულია იმისთანა დროს-გასატარებელ საშუალებას, რომელიც ერთსა და იმავე დროს საამოც იყოს იმისთვის, სასარგებლოცა და არც ძალიან ძვირი.

ჩვენ, ქართველები, ჯერ კითხვას არა ვართ შეჩვეულნი: ათასში ერთი არ ჰკითხულობს ჩვენი ძველისა და ახალი დროების საუკეთესო მწერლების თხზულებებსა და ქურნალ-გაზეთებს. სხვა არა იყოს რა, ამგვარი საღამოების საშუალებით ცოტათ მაინც შეიძლება კითხვის ხალხის მიეცეს საზოგადოებას და გაიციოს თავის მწერლები; შეიტყოს, რომ

რომელიც ბარბანის ბრავა-ბრუგმა სრულიად გამოაყრუა, შედგა ხილხედ, რომ გაჭირვების გამო წყალში თავი გადაგდო; იმას უეცრად გვერდში ამოუდგა ვიღაც საცოდავი კაცი, რომელსაც არშინ-სასწოროთ ვაჭრობაში ხეირი ვერ ენახა და ისიც თავის დახრჩობას ეპირებოდა.

მაგრამ, სანამ ისინი თავის განძობას სისრულეში მოიყვანდნენ, წამოესწროთ გუშაკი და ხელგ-ვაკრული წარუდგინა ორივე მდივანბევს.

მდივანბევმა, რომ მათი გარემოება შეიტყო, იფიქრა: ამათ ვეძებდი, მე ამათანა კაცები გამომადგებიან და მოუბრუნდა პირველს:

— შენ ვინ ხარ? ფილოსოფოსი არა ხარ? — არა, ბატონო! მებარბანე ვახლავარ. — სულ ერთია! სახე ფილოსოფოსისა გაქვს. — ძი, მაგრამ სახეს საქმეც უნდა მოსდევდეს.

ქართლის ტენის ოდესმე უწოდებია, უფნიზლია და ახლაც უწოდებია; რომ ქართული ლიტერატურა სრულყოფილი იყოს, მაგრამ თეატრში მაინც იმდენი ხალხი იყო, რომ ცარიელი ადგილი ბევრი არ დარჩენილა. და ვინც დააკლდა ამ საღამოს, დარწმუნებული ვართ, ბევრს იხანებს.

შოველთვის, როცა ამგვარ რამეებზე დაიწყებთ ლაპარაკს, არ შეგვიძლიან არ გავიხსენოთ, რომ მოთავე კაცები არა გვეყნან, რომელთაც თეატრისა და ამგვარი საღამოების საქმე იკისრონ. ახლა ვინც წაეწევა, ის ჰკისრულობს ჩვენში ამ გვარ საქმეებსა.

ამას გარდა ჩვენ არა გვაქვს ისეთი მოხერხებული ზალა, რომელსაც ყოველთვის, როცა გვინდა, დაუყოვნებლივ შეგვიძლიან წარმოდგენებისა და საღამოების გამართვა.

ერთი თავიანი, საზოგადო საქმის გულ-შემატყვიარი კაცი და ერთი სრული, მოხერხებული ზალა სწორედ ერთ რამედ ღირს ახლა ჩვენთვის!

მაგრამ სად არის? ს. მესხი

დღიური

როგორც ზევით ვთქვით, პირველი ქართული სალიტერატურო საღამო ისე მშვენიერად ასრულდა, რომ ჩვენ სრულყოფილი არ მოველოდით. ორიოდ სიტყვა თითოეულს წამკითხველზე: დ. ი. შიფიანი ნამდვილი ოვაციით მიიღო საზოგადოებამ: გამო-

— მე შენი საქმე არ არის. მაძლევ ფილოსოფოსობას!..

— როგორ?

— აი როგორ: შენ დაისწავლე იმ ფილოსოფოსების სახელი, რომელნიც მე არ შეგეშინიკებია. დაუწყე იმათ ლაწმდვა, ერთის სიტყვით, სიტყვები სულ ბარბანით აბრავუნე და მაშინ მიიღებ ჩემგან წყალობას.

— შენ ვინ ხარ? მიუბრუნდა მეორეს. შენ როგორღაც ისე აპრიანობს თვალებს, რომ ისტორიკოსი უნდა იყო.

— არა, შენი ჭირიმი, გაკოტრებული ვაჭარი ვარ.

— მაშ თვალებს რას აპრიანობს? — სიმწარით, შენი ჭირიმი!

— მაშ კარგი, გიბოძებ ისტორიკოსობას.

— როგორ, შენი ჭირიმი!

— აი როგორ: მრუდეთ არშინის ხმარება და სასწოროსა ხომ შენ ხელათ იყო; ახლა იწყე მრუდეთ ხალხების ზომა და წონა... როგორც

ვიდა თუ არა ეს პატივსაცემი, გაჭარბებული მოხუცი, ყველამ ერთხმით დაჰკრეს ტაში და ეს ტაშის კყრა რამდონიმე მინუტის განმავლობაში არ შეწყვეტილა. ამ ოვაციით, სხვათა შორის, საზოგადოებამ, ჩვენს ჰაზრით, თანაგრძობა გამოუცხადა მკითხველს იმისთვის, რომ ახალგაზდებთან ერთად ჰკიდებს ხელს საზოგადო საქმის დახმარებასა.

სცენა საკუთარის ნათარგმნის შექსპირის „შელოხიდან“ და აგრეთვე „მეფის ტყაოსნის“ ერთი თავი დ. შიფიანი კარგად წაიკითხა; მაგრამ, საუბედუროთ, ისე დაბალი ხმით, რომ ზოგიერთებს, ვინც სცენაზე მოზარბული იყვნენ, არ გაუგონიათ.

მსვე ნაკლულეფანება ჰქონდა რ. შირისთვის კითხვასაც, რომელმაც „პეპოს“ წაწყვეტი სუსტი ხმითა და წაბორძიკებით წაიკითხა. მაგრამ მის მაგიერად მეორე გამოხვლავ გამოისყიდა ეს ნაკლულეფანება: სცენები ჩვენის ხალხის ცხოვრებიდან ნამდვილის ხელოვნებით იყო წაკითხული.

მაგრამ ნამდვილი დამამშვენებელნი და გამაცხოველებელნი ამ საღამოს იყვნენ: აკაკი წერეთელი და ილია ჭავჭავაძე. ჩვენ იშვიათად გავგიგონია ისეთი ოსტატური და ხელოვნური წაკითხვა, როგორც აკაკიმ თავის „აღვკატის დილა“ და „სცენა საპყრობილოში“ წაიკითხა და ი. ჭავჭავაძემ თავის „ძაცია, ადამიანის“ ერთი ალაგი და თ. შრ. მრ. ბელიანის „დ. მ.—ვის დარდები“.

დ. შ. შირის თავი ახლა ბევრად

დღემდე არ ფიქრობდი შენის საქონლის სიკეთესდ, ელონდ კი გაგესაღებინა, ისე აწნუ იფიქრებ ისტორიულს სიმართლესდ. შეატყუე ყველას დამაბალი აზრები და გაცვეთილი ფაქტები... შეთხზე ბევრი რამ ჩემთვის სასარგებლო და წყალობა ჩემი იყავნ შენზედა.

— ბმადლობთ, მოახსენა, და მუხლზედ ემთხვია მდივან-ბევს მოწიწებით.

ასე, ამგვარად უმაღლესის ბრძანებით გაჩნდნ ქვეყანაზედ: ერთი ფილოსოფოსი და ერთი ისტორიკოსი. პატივი მათ...

სწორეთ, რომ მეტარმორფოზული, თვალთ-მაქცური დრო დაგვიდგა. ასე გასინჯეთ, რომ უენოებმაც კი ფილოლოგობა დაიწყეს.

შოველი კაცი მეცნიერობასა სცდილობს. — მაგრამ ისე დაჟინებით კი არაინ ირჯება თავის საგნების შესახებ, როგორც ფილოლოგები. არაკად არის ნათქვამი, რომ დედამ შენი

უკეთ ჰკითხულობს ქართულს, ვიდრე ამ ორი-სამი წლის წინათ ჰკითხულობდა. შიმისოთ მშვენიერი და ძლიერი ლექსები პოემის „პრდილისა“ დ. მისთვის წაკითხვაში უფრო მშვენიერად და ძლიერად გამოისმოდა.

სალამო პირველ საათზე გათავდა; მაგრამ არაფისგან გაგიგონია, არაფისთვის შეგეინიშნავს, რომ მოსწყენოდა. ზვიან გათავების მიზეზი ერთი ის იყო, რომ გვიან დაიწყეს და მეორეც ის, რომ თითქმის ყოველ წამითხველს „ბიზს“ ეძახდნენ და ერთს წაკითხვას არ სჯერდებოდნენ.

რადგან ძალიან ბევრს გამოუცხადებია სურვილი, რომ ხელ-მეორეთ გაიმართოს იმ გვარი სალიტერატურო სალამო, როგორც წასულს პარასკევს იყო და ისევე წაკითხონ, რაც მაშინ, ამის გამო, როგორც შევიტყუეთ, აღდგომის პირველ კვირაში კიდევ ერთი სალიტერატურო სალამო იქნება.

ამას გარდა ჩვენ შევიტყუეთ, რომ ესევე წამითხველები შემდეგ მუთაისში აპირებენ წასვლას და იქაც ამგვარსავე სალამოს გამართვენ.

ჩვენ ერთი წერილი მივიღეთ პარიკილამ, რომელშიაც, სხვათა შორის, გვწერენ, რომ აქაურს გამოჩენილს საერო ბიბლიოთეკაში (Bibliothèque Nationale) ბევრი ქართული მანუსკრიპტები (ხელნაწერები) არის.

შინ არის პატრონი, თორემ რომ განხიროკ და გამოიკვლიონ, ვინ იცის, ამ ხელნაწერებში რამდენი ძეგლი მასალა მოიპოვება ჩვენი ისტორიისათვის!

ჩვენ ესთხოვეთ კორრესპონდენტს, რომ, თუ მოახერხოს, შეგეიტყოს რა გვარი მანუსკრიპტებია და შემოგვიტყულოს, და როცა მოგვივა, დაგვებჭდავთ.

ჩვენ გაგიგონეთ, რომ ამას წინათ მ. არხიზანდრიტი მაკარი და სინონდალნის ძანტორის პროკურორი ყოფილან იმერეთში იქაური ეკლესიებისა და მონასტრების დასახედავთ...

წერილი რედაქტორთან

რედაქტორი!

„ქაეკაში“ დაბეჭდილია მცირე შენიშვნა ქართულ-სალიტერატურო სალამოს შესახებ. უ. რეცენზენტი განსაკუთრებით ყურადღებით მიგონებს მე და აფასებს ჩემს კითხვას. ძილო მისის ნაწერის ამტკიცებს, თუ რა მიგობრულის მუცლის წვითა და წმინდით მიხსნიებს. მე როგორც მის ქართულის ცოდნაზე, ისე მის პათიონებზედაც არა მაქვს ეჭვი და ძველა მისი ნათქვამი. უნდა გამოვსტყუდე, რომ წასაკითხავთ არჩეული პიესები ვერ იყვნენ ვაზეთს „ქაეკაში“ რომ უნდოდა, მისთანები. „აღვოკატის დილის“ და „საპატრონი სტენების“ წაკითხვის დროს ხალხი იცინოდა და რა იყო იქ საცინელი, მაშინ როდესაც ატორი აქ დასცინოდა იმ გვარს აღვოკატებს, რომელნიც ვაზეთის „ქაეკაში“ ილიალები არიან. და მეორეც, როდესაც მე ისტორიული პოემა „ბაგრატიონი“ წავიკითხე, აღარაფერ აღარ იცინოდა და ეს მით უფრო გასაკვირვალა ვაზეთის „ქაეკაშითვის“ პირველად, რომ იმ პოემაში საქართველოს ტანჯვა იყო გამოხატული. და მეორეც ის, რომ ხალხი მიჩვეულია სიცილის ისტორიულ ლექსების კითხვით. დიან. ბანვიმეორებ, რომ მე სრულიად თანახმა ვარ უ. რეცენზენტის და კიდევაც მივიღებ მის ჩჩვეას პიესების ამჩვევის შესახებ. შემდეგის სალიტერატურო სალამოსათვის მე წავიკითხე: 1) „აღვოკატის დილის“ მაგიერ: „რედაქტორის დილის“ 2) სტენების მაგიერ: მცირე მოთხრობას: „ხურმა რა ხილია!“ იმედი მაქვს, ამ გვარის პიესების ამორჩევით უ. რეცენზენტი კმაყოფილი დარჩება, მით, უფრო რომ მისს პათიონებზედ არც მე მაქვს ეჭვი და აღარც იმათ ვინც იმ ღამეს იმ კითხვაზედ დაესწრენ. აკაკი

„დროშის“ კორრესპონდენტი

წერილი ბურიი დამ (გაგზავლება)

იქმისთანა მდგომარეობაში მყოფი ხალხისათვის, როგორშიაც ეხლა ჩვე-

ნი ბურიის საბრალო ხალხია, რამდენათმე რიგიანი სამღვდლოების გავლენას ძლიერ დიდი სარგებლობის მოტანა შეუძლიან: მათი სულიერი ცხოვრება მთლათ სამღვდლოების გავლენის ქვეშაა.

როგორ ხმარობს თავისს უმალესს და უწმიდესს მოვალეობას ამ შემთხვევაში ბურიის სამღვდლოება?

ის ხმარობს იმას სწორედ იმდენად სასარგებლოთ, რამდენათაც ეგ მოითხოვება ერთა მხრით მისი უმეტრებისაგან და მეორე მხრით იმ განსხვავებულ მდგომარეობისაგან, რომელშიაც, სხვა და სხვა მიზეზების გამო, მღვდლათ კურთხევისათაჩავე ვარდება თითოეული ბურიის ეპარხიის მღვდელი.

შოველ გვარს მოულოდნელს სწეულებას და უეცარ სიკვდილს ბურიის მღვდელი აბრალებს რომელიმე ხატის რისხვას და აგონებს თავის მოწაფეს, რომ ამა და ამ ხატის მოსამადლოებელათ საჭიროა მოწაფემ აწირვის მოძღვარს ნაწყევარი-ნაფიცარისა.

სრუ-მორწმუნე გულ-კეთილი გლეხი ყველაფერზე მზათ არის სიმართლის დაცვაში: ის ხარჯავს უკანასკნელი პერანგის ფასს, ამხადებს კარგს სადილს, ჰპატიჟობს მწირველ მოძღვარს და დიაკონს და ნახევარი წლის სარჩოს ერთ წირვაში ხარჯავს, იმ სანუგეშო რწმუნებით, რომ ამ წირვის შემდეგ დიდი ხნით დაცული იქნება მისი ცოლ-შვილი სწეულებისა და სიკვდილისგან...

თავიანთ პირ და პირი მოვალეობის—საეკლესიო წესების აღსრულებაში—მოძღვარი მოწაფეს სწორეთ იგრე ექცევა, როგორც რომელიმე მოვარე. მტკვით მოწაფემ მოძღვარს რამე წესის ასრულებაში, შეძლების დაგვარათ, ხუთი მანეთი შეაძლია; შეუძლებელია, რომ მოძღვარმა 3-4 მანეთი არ ააგალებინოს და ერთი ორათ არ გამოართვას შეძლებული ფული. ...სა.

(დასასრული შემდეგ №-ში)

ჯავახეთის ახალქალაქი, 1 აპრილს.

თითქმის ყოველ მხარიდგან იწერებთან წელს დიდ ზამთარს; მაგრამ საკვი-

ს ი მ ღ ე რ ა

ბუღბუღი ვარდს მაშინ დაჰყევს, როცა ეშხით მთვრალია! მერცხლის ტუბილი ჭიკჭიკია ბაზაფხულის ბრალია!...

თუ მე გიმღერ, მშვენიერო, მს სულ შენი ბრალია. და ის სცდება, ვინც რომ ჩემზედ ამ მღერისთვის მწყურალია

არ დაქცნება მითი ვარდი, რომ დააფრთხო ბუღბუღი, მერცხალი რომ კიდევ მოჰკლა, მაინც მოვა ზაფხული!

მე რომ კიდევ გამაჩუმოთ, მითი შენ რა გაკლდება: ჩემს ადგილზედ სხვა მღერალი, ათასი სხვა გაჩნდება!...

მსურს მოეფინო, მშვენიერო, შენი ქება ცის კიდეს!

რეელი ეს არის, რომ აქ შარშანდელი სასტიკი ზამთარი აჭრის გულს მართალია, მარტის ბნელ კვირებში აქაც დიდი თოვლი და ბუქიც იყო, რომელმაც კიდევ ინაცვალა ორი მგზავრი კაცი, მაგრამ მაინც შარშანდელ ზამთარით ზამთარი წრეულს არ გექონია. ამ ქამად კი კარგი თბილი ღვებები დგება ხალხზე ხან-გამოშვებით, ასე რომ აქაურმა ახიკებმა ხელიკებივით დაიწყეს გამოქრეტა თავიანთ დარბაზებიდგან.

აქ მდგომ პოლკისთვის შტაბის შენებას წყებულობენ, რომლის გამოც ყველანი: ხელოსანი, ეჭარი, მოიჯარადრე და თითქმის ყველა კაცი დიდ სარგებლობას მოელოან... მითა ბედიც მოელოს ჩვენს ქალაქს, თუმცა ჯერ-ჯერობით მხოლოდ ბასია ამ საქმეზედ, მაგრამ საეჭოს არას შეადგენს და ამ ცოტა ხანში კიდევ დაუწყებენ ბოძების ყრას ახალციხიდან აქამდე ტელაგრაფის გამოსაყვანად...

მკითხველმა იცის, რომ ჩვენი ახალქალაქი წელს უეზდათ დამტკიცდა; მაგრამ მარტის 20-მდე არც უეზდის ნაჩაღნიკი მოგვესლოდა და არც ხალხს გამოსცხადებოდა რა. მარტის 17-ში ახალციხის მაზრის მმართველის თავრატევის თანამგზავრობით მოვიდა თავის ახალ სამმართველოში უ. ჩეხოვსკი, რომელიც ეხლა დანიშნულია აქ უეზდის ნაჩაღნიკად.

ზაზავედევ რამდენიმე სოფლის საზოგადოება და მომეტებული ნაწილი თათრები სოფ. ხკრთვიში მიეგებნენ ამათ და იმ შკოლის გამო, რომელიც ამ სოფელში ახლად განხილია ქაეკასიის მართლ-მადიდებელ ქრისტიანობის აღმდგენელ საზოგადოებისაგან, უ. ჩეხოვსკიმ ვანიზრახა საზოგადოებასთან ორიოდე სიტყვის წარმოთქმა და თვით შკოლის განხილვაც. შკოლა ძრიელ მოეწონა და მასწავლებელთან მიიქცა შემდეგი სიტყვებით: „მე დიდათ მოხარული ვარ თქვენს მეცადინეობაზედ

მეცავე ღხინად მიმანია შირი შენს გადაჰკიდეს!...

რომ დამიბან კიდევ ენა, ბუღს ხომ მაინც ვაძგერებ! ტურფავ, შენის გულისათვის, ძვეყანას დაეიმტერებ.

ნათესავენს და მეგობრებს შენთვის ყველას ვეყრები! უსასყიდლოდ გმსახურებ და მიძიმე ტვირთს ქვეშ ვიხრები!

და თუ ბეღმა უნებურად მომაშორა ეგ სახე მაშინ, ტურფავ, შორს მყოფიცა მრთგულ მონად დამსახე.

თვითონაც გრძნობ, რომ ეს ჭინი, ტურფავ, შენი ბრალია, და ბრიყვი კი უსამართლოდ ღღეს ჩემზედ გამწყურალია!

აკაკი

ლი დასწყევლა, შეილი მოკვდა და მის ჯავრზედ დედა გაყვიოლდა, ჩიტად, მოლაღურად, გადაიქცა და მას შემდეგ სულ ჰყვირის: „შვილო ბოგია! შვილო ბოგიაო!“ თანაც აკვანივით ჩამოჰკიდებს სამს ძაფზედ თავის ბუღდს და როდესაც ქარი აქანებს საწყალ გამალაღურებულ-დედას, მისი შეილის ბოგიას აკვანი ჰგონია!... ასე არის ეს არაკად ხალხში ნათქვამი, მაგრამ მე კი უფრო სხვებ შემიტყუა:

მრთი ფილოლოგი იყო, რომელსაც ისე უყვარდა თავის არჩეულ საგანზედ ლაპარაკი, რომ ქვეყანას თავი მოაბეზრა. მაშინ ღმერთებმა ის მოლაღურად გადააქცია, რომ ეგებ ხალხმა მოისვენოს; მაგრამ თქვენ არ მომიკვდეთ: ის ჩიტი დღესაც იძახის: „შილოლოგია! შილოლოგია!...“ და თავის ბუღდსაც ისე აკეთებს, როგორც ფილოლოგები სტატებს: სამის ძაფით გადმოჰკიდებს ჰაერში და საიღამაც ქარი შაუბერავს, იქითკენ

ქანაობს ჰაერში ჩამოკიდებული ბუღდე.—მე ნგონია, ეს მაგალითი საკმაო იყო საგულისხმოთ საზოგადოთ ფილოლოგებისათვის, მაგრამ მათ მაინც არ აიღეს ხელი და ღამის თან გადაჰყვენ სიტყვების ჩხრეკას.

მეც მათის მიბძვით მსურს, რომ აუფხსნა მათ ფილოლოგიურად თურას ნიშნავს სიტყვა: „სულელი“, ეს ლექსი არის შემდგარი ორის სიტყვისაგან „სულ“ და „ელი“. ის კაცი, რომელიც ბრიყვია და შენც უცდი, ამა თუ როდისა სტყვას ჰქვიანური რამე, მაგრამ რადგანაც ის თავის დღეშიაც ვერ მოახერხებს ჰქვიანურ რამეს თქმას და შენ სულ ცდაში და ლოდინშია ხარ, ამისათვის სულელი და ელი! აი აქედან წარმოსდგა სულელი.

აჰგვარად ბევრს აფხსნიდი, მაგრამ ტვირთებისტერის წვეული ვარ და ვეხათრები. და მართლაც დრო არა მაქვს, ბაიათს ყურს უგდებ:

წესდება

თიანეთის გამოსახვალ-შემან-ხველ ამხანაგობისა

(მაგრძელება)

რჩევა

87) რჩევა შესდგება ექვსი წევრისაგან, რომელთაც აღმორჩევის საზოგადო კრება (მუხ. 107 პ. ზ.) თავისს წევრებში სამის წლობით.

88) ყოველს წელიწადს ორი წევრი რჩევისა გამოვლენ პირველად წილის ყრით და შემდეგ ის, რომელიც უწინარეს აღმორჩეულიყო.

89) გამოსული წევრი რჩევისა შეიძლება კიდევ აღმორჩეულ იყოს.

90) რჩევის წევრებს შრომისათვის ჯილდო და ზომა ამასი საზოგადო კრებისაგან დაენიშნება (მუხ. 107 პ. ზ.).

91) რჩევას მიენდობა:

ა) შურის გდება, რათა სწორეთ და მტკიცეთ სრულდებოდეს ესე წესდება, საზოგადო კრების დადგენილობანი, დამტკიცებული წესები საქმის წარმოებაზედ, დაეთრების წერაზე და ანგარიშზედ;

ბ) დამტკიცება გამგებლობის წევრების ერთმანერთში შრომის გაყოფისა (მუხ. 83) და გამგებლობაში შედგენილის წესებისა შესახებ საქმის წარმოებისა, დაეთრების წერისა და ანგარიშისა;

გ) მაშინვე დაეთრებისა, დოკუმენტებისა, ნაღდი ფულისა და სარგებლობანი ქალაქებისა, რომელნიც გამგებლობაში არის შენახული.

დ) მანხილვა გამგებლობაზედ შემოტანილის საჩივრებისა, და ამაზედ შედგენა გადაწყვეტილობისა. (მუხ. 86)

ე) მოწვევა ხოლმე საგანგებო საზოგადო კრებისა (მუხ. 99 პ. ბ.), და

ვ) აღსრულება საზოგადო კრების მოვალეობისა, რომელსაც იგი სასარგებლოდ დაინახავს, რომ მას მიანდოს (მუხ. 109)

92) რჩევის წევრები ყოველს წელიწადს თავიანთში აირჩიენ თავს მჯდომარეს და მის მოადგილეს.

93) რჩევის წევრებს შორის შრომა განიყოფება თავიანთისავე დახედვით.

94) რჩევაში საქმეები სწყდება ხმის უბრალო უმეტესობით და, თუ ხმები თანასწორ გაიყო, საით მხარესაც იქნება ხმა თავსმჯდომარისა ანუ მისი მოადგილისა— ის მხარე დასძლევს

95) რჩევის განჩინებანი იწერება ცალკე წიგნში და ხელმოწერილი უნდა იყოს თავსმჯდომარისაგან და თანა დამსწრე წევრებისაგან.

96) რჩევა თვეში ერთხელ ნაკლებათ მაინც არ იკრიბება და იმ შემთხვევების დღეების განცხადება, რომელიც ინიშნებიან წინათვე ოთხის თვისათვის, უნდა ჩამოკლებული იყოს გამგებლობაში.

97) რჩევის კრება ყოფილად ჩაითვლება, თუ თავსმჯდომარე ანუ მისი მოადგილე და სამს წევრზედ არა ნაკლები დაესწრნენ.

98) რჩევაზე საჩივარი შეიტანება საზოგადო კრებაში (მუხ. 107 პ. კ.)

და იმედი მაქვს, კვლავაც აღასრულებთ თქვენს დანიშნულებას და საღმრთო ვაფს იმ გეგმად, რა გეგმათაც მოგეთხოვებოდა. და მე ჩემს თავსაც ვალად ვრაცხ, რომ ჩემის მხრით ყოველივე გეგმა შემწყობა არ მოგაკლოთ და სხე.“

შემდეგ საზოგადოებისკენაც მიიქცია სიტყვით, მაგრამ საუბედუროდ საწყალ თათრებს სუსტი მთარგმნელი შეჰხვდათ და გულნაკლულად დარჩნენ, რადგანაც ვერა გაიგესრა...

იმავე დღეს უ. ჩხობესკი მოვიდა თავის მანრის ქალაქში. ამ საღამოს მოქალაქეებმა გამოსალმების ვახშამი გამართეს უფ. ნეეტონოვისთვის (ახალქალაქის უწინდელ მმართველისთვის, რომელიც ეხლა გადიყვანეს უფნდის მმართველად ალექსანდრეპოლში). ამ საზოგადო ვახშამზედ ბევრი მხურვალე სიტყვები და მადლობა იყო წარმოთქმული უ. ნეეტონოვზე, რომელიც ჭეშმარიტად ღირსიც იყო: ეს ქალაქი სოფელივით რამე იყო და ამ კაცის მეცადინეობამ და ენერგიამ დაჰბადა იმ გეგარ ქალაქად, რა გეგართაც ამას წინეთ ორიოდ შენიშენით ვაცნობე მკითხველებს (იხილეთ „დროებას“ № 18.)

მეორე დღეს უფ. ნეეტონოვმა ჩააბარა უფნდი ახალს მმართველს.

ილ. აღმაშობი.

უცხო ქვეყნები

საზრანბათი („დროების“ კარგესპონდენცია). ამ უკანასკნელ დღეებში პარიჟელებმა დამარხეს ერთი წარჩინებული რესპუბლიკელი. მდგარძინე გადიცვალა შერსალში, მაგრამ ხალხმა დიდის პატივისცემით მოიყვანა მკვდარი პარიჟში.

მის დასაფლავების დროს მიქტორ ჰიუგომ წარმოსთქვა მშვენიერი სიტყვა; მომყავს ორიოდეალაგი ამ მოხუცი პოეტის ნათქვამი სიტყვიდამ:

„მე მოვსულვარ ამ სამარზედ, რომ პატივი ესცე დიდ კაცს. ჩვენ დროს ბევრი მწერალი და ფილოსოფოსი არის; ადამიანის განსაზრებას უჭირავს დიდი მადლობები. — მდგარძინე ამ მადლობების უმაღლესს წერტილზედა დგას.

„თავიანს ესცემ ძინეს ჯერ იმიტომ, რომ თავის ქვიყნის მოყვარე კაცი იყო. მერმე იმიტომ, რომ მდგარძინე იყო სულ-მალალი და გამოსადეგი ყველაფრისთვის, უშიშარი და გულ-კეთილი, ამაყი იმათთან ვისაც ძალა უჭირავს ხელში და ყოველთვის მზათ იყო უშველოს, ვინც იტანჯება.“

ამ სიტყვებმა მოიყვანეს რჩილი პარიჟელი ხალხი აღტაცებაში და მოისმა ხანძლივი: „აღდეგძელოს რესპუბლიკა! აღდეგძელოს მიქტორ ჰიუგო!“ ყვირილით. მიქტორ ჰიუგოს შემდეგ ილაპარაკეს ბრისონმა, ლაზულემ და ზამბეტამ, რომელიც ერთ დროს იმის შაგირდი იყო, როცა ძინე პარიჟში პროფესორობდა.

ამობოგენ, 150,000 კაცამდი მისდევდა ძინეს კუბოს; მაგრამ რესპუბლიკის წინააღმდეგ გაზეთებს რომ ჰკითხონ—თუ რა ძალი ხალხი იყო, გიპასუხებენ 2,000 მეტი არ იქნე-

ბოლო. მს გაზეთები ამ შესანიშნავი რესპუბლიკური დემონსტრაციის შემდეგ, ცუდ გუნებაზედ არიან. მართი ამბობს, მეტ წილს იმათგანს, ვინც მისდევდა სასაფლაოზედ, არ წაუკითხავს ეგება არცერთი იმის ნაწერი წიგნიო, მეორე ბევრი მთვრალი ჩანდაო; მესამე ყვირის: უმდლოთ დამარხესო, თუმცა საფრანგეთში ნება აქვს ადამიანს ისე დაიმარხოს, როგორც თითონ მოინდომებს.

მდგარძინემ გაატარა თავის სიცოცხლე ბრძოლაში რესპუბლიკის პრინციპისთვის. ნახეთ ძინე თავის წიგნებში, როგორც პოეტი ან ისტორიკოსი: ყოველთვის თავის ქვეყნის ბედნიერება აქვს მხედველობაში.

1841 წ. ის მოიპატოჟეს პარიჟში ლიონიდგამ და მისცეს უცხო ქვეყნების ლიტერატურის კათედრა. 1852, როცა ნაპოლეონი შეიქნა საფრანგეთის ბატონი, ძინე გადგებული იყო თავის ქვეყნიდამ. 20 წელიწადი გაატარა ძინემ ბელგიაში და შვეიცარიაში. 20 წლის შემდეგ, მოხუცებულმა შეიძლო თავის ქვეყანაში დაბრუნება და ისევე ბეჯითათ ასრულებდა თავის მოვალეობას როგორც დეპუტატი ნაციონალური ძრებისა, მანამ სული არ დალია.

მს მესამე დიდ რესპუბლიკელს ჰკარგავს საფრანგეთი ამ ერთი წლის განმავლობაში (მიშლე, ლედრჰიუროლენი და ძინე).

პარიჟი, მარტის 21-ს

ბ. პ.

ქრონიკა

სტატია XI

იმაერთის მდგომარეობა და მოქმედება 1259 წლიდან ვიდრე 1414 წლამდე

იმერეთის ამ გეგარს მდგომარეობაში 1329 წელს მიქელი მეფე მოკვდა და საქმე უფრო უარესად დაიხლართა და უფრო სამწუარო, სამტირალო და სადარდელი გახდა. მიქელს დარჩა ერთი მცირე-წლოვანი შვილი სახელად ბაგრატი. მთავრებმა ისარგებლეს ამის მცირე წლოვანებით, გადგნენ ისევე და დაიწყეს ქვეყნების მოტაცება. აჰან ხალხი ძლიერ შეაწუხა. მაგრამ იმერეთის საბედნიეროდ ამ დროს გაძლიერდა მართლ ძახეთის მეფე ბიორგი ბრწყინვალე მე-V. რბევითა და ერთმანერთის ქლევით იმერეთის ხალხი ძლიერ შებებზრდა, მისცა მტკიცე პირი ბიორგის, მოიწვია იმერეთში და აღიარა მეფედ. ამ სახით 1330 წელს საქართველო ისევე შეერთდა ერთის თვითმპყრობელის მეფე ბიორგი ბრწყინვალის ხელში. მაშასადამე ნარინის გამეფებიდგან 1259 წელს ბიორგი ბრწყინვალისაგან საქართველოს შეერთებამდე 1330 წელს, გავიდა 72 წელიწადი.

მს ერთობა გაგრძელდა 15 წელიწადი, ესე იგი ბაგრატი მეფუთის დიდის, სიკვდილამდე (1395 წელს). მაგრამ ვაი იმ ერთობას, რა ერთობაც იმერეთისა და მართლ-ძახეთის ქართველებსა ჰქონდათ. იმერეთის ბატონიშვილები არა წყნარდებოდნენ. მიდრე ბაგრატი დიდი ცოცხალი

იყო, ვერაფერს ვერ ბედადნენ, მაგრამ ეს რომ მოკვდა და ლანგ-თემურმა მართლ-ძახეთი აოხრა და დააუძლიურა, ამ ბატონიშვილებმა იპოვეს მარჯვე დრო, გაუდგნენ მართლ-ძახეთს. იმერეთის ხალხს და მთავრებს არ უნდოდათ კავშირის შეწყვეტა, მაგრამ ესენი არ ისვენებდნენ. ბიორგი ბრწყინვალემ საქართველო რომ შეაერთა, მაშინ იმერეთის მეფის მიქელის შვილს შორაპნის ერისთავობა მისცა. მს კაცი მართლ-ძახეთში მოკვდა, მაგრამ ამისმა შვილმა. ალექსანდრემ მართლ-ძახეთი არ იკადრა. მიდრე საქართველო მშვიდობიანად იყო, ეს კაცი ურჩობას ვერ ბედადა, რადგან იმერეთში მთავართებულად ისხდნენ მეფის შვილები. მაგრამ როცა ბაგრატი მეფე თემურმა დაიჭრა, ამისი შვილი ბიორგი მართლში წავიდა და იქაური საქმეების გასაგებლად. ამით ისარგებლა ალექსანდრემ და გამოაცხადა თავისი მეფობა; მაგრამ ამას იმერეთის მთავრები არ მიემხრნენ და დარჩნენ ისევე მეფის ერთგულად. ალექსანდრე I-ი ამან ვერ შეაშინა: ეკურთხა ბელათში მეფედ, დაიჭირა ზოგიერთი ციხეები და იწყო მეფობა; მაგრამ მალე მოკვდა.

მის სიკვდილის შემდეგ იმერეთის მეფედ გახდა მისი შვილი ბიორგი I-ლი. აჰან 1390 წელს დასვა საკუთარი მათალიკოზი იმერეთში, და მერმე თავი გამოიღვა მთავრების დამორჩილებაზე, რომელნიც ჯერ კიდევ მეფე ბიორგი მე-VII უერთგულდებდნენ მხოლოდ იმისთვის, რომ ის შორს იყო და მაგრე რიგად ვერა სწედებოდა იმათ და ისინი სრულიად თავისუფალნი იყვნენ; მაგრამ მდღის ბრძოლაში ბიორგი მეგრელებმა მოჰკლეს. ამის შემდეგ იმერლებმა და მამიყ ლადიანმა ჩამოიყვანეს მართლ-ძახეთის მეფე ბიორგი მე-VII და მისცეს იმერეთი. მაშინ— იმერეთის ბატონიშვილები გაიქცნენ სამცხე-საათაბაგოში და იქ ცხოვრებდნენ ოთხი წლის განმავლობაში. მაგრამ 1396 წელს მრავალი იმერლობა და მამიყ ლადიანი თემურის ომში ამოსწყდნენ და დარჩნენ ისეთნი პირნი, რომელთაც არ უნდოდათ ერთობა. ამ პარტიამ ჩათოიყვანა შორაპნის ერისთავად მყოფის ბაგრატის შვილი და გაამეფეს იმერეთში, რადგან ბიორგი მეფე თემურს ეჯობებოდა და მოცლა არა ჰქონდა. მაგრამ პოსტანტინე იმერეთის ხალხმა მოჰკლა და მეფედ ისევე ბიორგი აღიარა. პოსტანტინე უშვილოდ მოკვდა და იმერეთის მეფობას ალექსანდრეს შვილი დიმიტრი დომულოზდა, მაგრამ იმერლობამ ის დაიჭირა და ბიორგი მეფეს მისცა ბიორგიმ ის სომხითში დაასახლა. მაგრამ ბიორგისა და პოსტანტინეს სიკვდილის შემდეგ 1413 წელს, საქართველოს მეფედ გახდა ალექსანდრე I, შვილი პოსტანტინისი.

აი ამ გეგარს მდგომარეობაში იყო იმერეთი 1414 წლამდე, დარამოხდა ამის შემდეგ და როგორ გაიყო საქართველო სამ სამეფოდ ამას მე შემდეგ.

ინგილო ჯანაშვილი

საზოგადოებრივი

99) საზოგადოებრივი კრების ამხანაგობის წევრების არიან:

ა) ჩვეულებრივი, რომელსაც გამგებლობა მოიწვევს (მუხ. 82 პ. თ.) ყოველ წელიწადს თებერვლის თვეში; და

ბ) საგანგებო, რომელსაც მოიწვევს რჩევა (მუხ. 91 პ. ე.) ანუ მოწვეულ იქნება ამხანაგობის წევრების მეთვლი ნაწილის მოთხოვნით.

100. ამხანაგობის ყოველ წევრს საზოგადოებრივი კრებაში მხოლოდ ერთი ხმა აქვს, რომელიც არაფერს არ გარდაცემა. ამხანაგობის და არტელნი, რომელნიც მიღებულ-არიან ამხანაგობაში წევრებათ (მუხ. 2 პ. ბ.) გამოგზავნიან საზოგადოებრივი კრებაში ერთს თავის წარმომადგენელს.

101) ამხანაგობის წევრებს წინააღმდეგ აცნობებენ დროს, რადღეს მოხდება საზოგადოებრივი კრება.

102) საზოგადოებრივი კრება ყოფილად ჩაითვლება, თუ იქ იმყოფებოდა არა ნაკლებ ერთი მეთვლი ნაწილი მთელის ამხანაგობის წევრებისა, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც საზოგადოებრივი კრება მოწვეულია განსახილველად იმ საგნებისა, რომელიც მოხსენებულია 107 მუხლში პუნ. ლ, მ, და ნ.—ამ შემთხვევაში მოითხოვება დასწრება არა ნაკლებ ორი მესამედის რიცხვისა მთელის ამხანაგობის წევრებისა.

103) თუ საზოგადოებრივი კრებისათვის დანიშნულს დღეს არ შეიკრიფება ნაჩვენები 102 მუხლში—რიცხვი წევრებისა, მაშინ ინიშნება, არა უგვიანეს ერთის თვისა, მეორე საზოგადოებრივი კრება და ეს მეორე კრება ყოფილად ჩაითვლება, რაც უნდა რიცხვი წევრებისა მოსულ იყოს, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც საზოგადოებრივი კრება (მოწვეულია განსახილველად იმ საგნებისა, რომელიც მოხსენებულია არიან 107 მუხ. პუნ. ლ, მ, და ნ. ამ საგნებზედ სჯა და გარდაწყვეტილებები მეორე კრებაში უნდა მოხდეს უთუოთ თანადასწრებით წევრების ორის მესამედის რიცხვისა. მეორე კრება შეეხება მხოლოდ განხილვას და გადაწყვეტას იმ კითხვებისას

რომელნიც შეტანილი იყვნენ პირველს არყოფილს კრებაში.

104 საზოგადოებრივი კრების უმცირესი ნაწილი და არა დასწრე წევრები ამხანაგობისა, უარის უთქმელათ უნდა შემოარჩილებოდნენ წესიერათ დადგინებულ გადაწყვეტილებას კრების მომატებულის ნაწილისას.

105) თავმჯდომარე რჩევისა ანუ იმისი მოადგილე, თავმჯდომარეობს საზოგადოებრივი კრებაშია და ყურადღებას ადევნებს, რათა საქმე წესიერათ სწარმოებდეს.

106. საზოგადოებრივი კრების დადგინებულებანი ჩაიწერება საკუთარ წიგნში ხელმოწერით თავმჯდომარისა, რჩევის და გამგებლობის დამსწრე წევრებისა, და იმ ამხანაგობის წევრებისა, რომელთაც წერა იციან.

107) საზოგადოებრივი კრების განხილვას და განხილვას ეკუთვნის:

ა) მიღება ამხანაგობაში წევრებისა (მუხ. 3);

ბ) ნება დართვის მიცემა გამგებლობისადმი—სასარგებლოდ შემოტანილი ფულის მიღებისა გარეშე პირებისაგან (მუხ. 29);

გ) ბარდაწყვეტა, თუ რა ვადით უნდა მიიღებოდეს სასარგებლოდ შემოსატანი ფული (მუხ. 30 პუნ. ბ და გ);

დ) ნება-დართვა გამგებლობისადმი, რომ გასესხებულ ფულზე ახალი ვადა მიეცემოდეს (მუხ. 54.)

ე) დანიშნვა სარგებლის ზომისა სასარგებლოდ შემოტანილ ფულისათვის (მუხ. 32) და გასესხებულის ფულისათვის (მუხ. 57);

ვ) ნება-დართვა—თუ რაოდენი შეუძლიან გამგებლობას მოახმაროს ხარჯათ, დაქირავებისათვის პირებისა ამხანაგობის საქმეებისათვის სამუშაოდ (მუხ. 82 პ. კ.) და საზოგადოებრივი კრების საქმეების მმართველობისათვის.

ზ) აპორჩევა გამგებლობის და რჩევის წევრებისა და დანიშნვა მათთვის ჯამაგირისა (მუხ. 76, 81, 87 და 90);

თ) დათხოვნა გამგებლობის წევრებისა იმ შემთხვევაში, რომელიც ნაჩვენებია 80 მუხლში;

თ) ნების დართვა ვალის აღებისა

და დამტკიცება ამ საგანზედ პირებისა (მუხ. 38);

ი) დამტკიცება ამხანაგობის გამგებლობის ანგარიშებისა (მუხ. 114);

კ) დადგინებულებანი საჩივრებზედ, რომელიც რჩევაზედ არის შემოტანილები (მუხ. 98);

ლ) ბადიდება წილადის ფულის ზომისა (მუხ. 16.) ამის ნაწილ-ნაწილად შემოსატანის ფულისა (მუხ. 17) და სესხად მისაცემის ფულისა (მუხ. 52);

მ) მოსპობა ამხანაგობის მოქმედებისა (მუხ. 120 პუნ. ა); და

ნ) ბანხილვა წინადადებებისა, შესახებ ამ წესდების შეცვლისა ანუ დამატებისა.

108) ბარდაწყვეტისათვის იმ კითხვებისა, რომელიც მოხსენებულია 107 მუხლში პუნქ. ლ, მ და ნ, მოითხოვება უთუოთ ორ მესამედის დამსწრე წევრების ხმის უმეტესობა; დანაშთენი კითხვები გადასწყდება ისე, როგორც დამსწრე წევრების მეტი ნაწილი იტყვის.

109) ბარდაწყვეტა იმ კითხვებისა, რომელიც მოხსენებულია 107 მუხლში პუნქ. ა, ბ, გ, დ და ე., საზოგადოებრივი კრებას შეუძლია მიანდოს რჩევის (მუხ. 91. პ. ე); მაგრამ ამაზედ უეჭველად უნდა იყოს საკუთარი დადგინებულება საზოგადოებრივი კრებისა, თუ რჩევის სახელდობრ რომელ კითხვაზედ აძლევს თავის კუთვნილ უფლებას.

ნარევი

ქატერინოსლავის გუმბრნიაში ახალი სექტა გავრცელებულია, რომელსაც ხალხი „შალოპტების სექტას“ ეძახის. ბაზეთებში არ სწერენ, თუ რა სარწმუნოებას ან რა წესებს აღიარებენ ამ სექტის მიმდევრნი. მაგრამ ხალხი უჩივის, რაც რომ ეს სექტა განდა, მას აქვთ დღე არ გავაო, რომ ჩვენს სოფლებში ვისმეს ან ახალგაზდა ცოლი არ გაქცეს და ან გასათხოვარი ქალიო. იქაური ეპარხიული მთავრობის მოხსენებებამ სჩანს, რომ ზოგიერთებს ამ სექტის მიმდევრნი ბევრი ქალი და კაცი ერთად უნახავთ; ერთს ბნელს ოთახში პერანგის ამარა იყვნენ და ლოცულობდნენო...

პარიჟში გარდაიცვალა ამას წინათ გამოჩენილი მწერალი და რესპუბლიკელი მღვარე

ბინე. ეს იყო 75 წლის მოხუცებული, რომელსაც მთელი საფრანგეთის რესპუბლიკელები დასწრეობდნენ, როგორც გამოჩენილ მწერალს და პოლიტიკურ მოქმედს. იმის დასაფლავებზედ მიქტორ ჰიუგოს, ბამბეტას და ბრისონს სიტყვები წარმოუთქვამს. შემდეგ ნომერში ვეცდებით შემოკლებით მაინც მოვიყვანოთ მწვენიერი, მკვერბეტყველობითა და გრძობით სავსე სიტყვა უწარჩინებულესის პოეტის მიქტორ ჰიუგოსი.

ამერიკის გაზეთებში იწერებინან, რომ ნიუ-იორკში მომკვდარა ამას წინათ ერთი მოქალაქე ბენტლეი, რომელიც თავს-მჯდომარე იყო ამერიკელი „მსხვილი კაცების საზოგადოებისა.“ ეს ბენტლეი 360 გირანქას იწონიდა (9 ფუტს) და კუმბო 31 გოჯის სიგანე დასჭირდა.

პარიჟში ერთს დრამმას („მორლანდოს ქალს“) თამაშობენ ამ ჟამად, რომელსაც სამშობლოს მოყვარე ფრანკლები აღტაცებაში მოჰყავს. სხვა და სხვა პატრიოტულ ალაგებს შორის ამ დრამაში შემდეგი სიტყვები იპოვება, რომელიც განსაკუთრებით აღწევს ფრანკლების პატრიოტულ გრძობას: „მართი დრო მოვა, როდესაც ყველა კაცს ორი სამშობლო ექნება; ერთი, სადაც დაბადებულა და მეორე საფრანგეთი.“

განსხვავებული

გამოვიდა ახლათ-გამოცემული

«ვეფხვის ტყაოსანი» და ისყიდება მთელისში ჯერჯერობით მარტო შუ. მ. ხელოაძის სტამბაში (ბანოვის ქუჩაზე, მ. ბებუთოვის სახლებში). სააღდგომოთ ქუთაისში და სხვა ქალაქებში გაიგზავნება. შასი ათი შაური.

კუპიაში, ნიკოლაევის ქუჩაზე, ისყიდება 236 ოთხ-კუთხი საჟანი მიწა, რომელიც ჩინოვნიკის ცოლს ქატერინა მონესკაიას ეკუთვნის. მსურველთ შეუძლიანთ მიმართონ უფროს პოლიციმისტრის კანცელარიის ქვეშ, ნოტარიუსის ჩიულოვის გვერდით, მიხაილ მელიქიშვილის მალაზიაში.

Table with columns: რ. გზა, დილა, საღამო, II კ., III კ., ცეცხლის გვერები, უოზბა, ბიჩა, მან, კაპ, მაზანდა. Rows include various locations like Tbilisi, Gori, and others with numerical data.